

Valtuutettu Rodriguezin sekä 31 muun aluehallitukselle osoittama kysymys koskien vammaisten itsemääräämisoikeutta ja osallisuutta hyvinvointialueella

YK:n vammaisten oikeuksien sopimuksen 19. artiklan mukaan vammaisilla henkilöillä on oikeus itsenäiseen elämään ja osallisuuteen yhteisössä. Näitä oikeuksia toteutetaan hyvinvointialueen erilaisilla, yksilön tarpeisiin vastaavilla palveluilla hallintolain, sosiaalihuoltolain ja sosiaalihuollon asiakaslain sekä vammaispalvelulain mukaisesti.

Olemme kuitenkin saaneet palautetta siitä, että säästötoimet ja uuden vammaispalvelulain tulkinta ovat joiltain osin heikentäneet näitä oikeuksia ja se herättää kysymyksen lain hengen toteutumisesta. Saamamme palautteen perusteella muun muassa yksilön oikeutta valita asuinpaikkansa tai yksilöllisiä ratkaisuja (YK:n vammaissopimus art 19) on rajattu aikaisempaan nähden. Päätöksiä on joissain tapauksissa muutettu ilman asiakkaan tosiasiallista toivetta tai kuulemistä, eikä aina ole varmistettu, että asiakas ymmärtää päätöksessä tehdyn muutoksen (viitaten HL 34§:n 1 mom, AsiakasL 5§ ja 9§, SHL 30§:n ja VPL 3§:n 1 mom).

Palautetta on tullut myös siitä, että henkilökohtaisen avun määrää on pienennetty asiakkaan tarpeiden (VPL 9§) vastaisesti säästösyistä. Palautteessa on kyse vakavasta asiasta, sillä Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella on velvollisuus toteuttaa vammaispalvelut YK:n vammaisten oikeuksien mukaisesti ja varmistaa päätösprosessien laillisuus.

Me valtuutetut haluamme varmistaa, että hyvinvointialue noudattaa täysimääräisesti vammaisten ihmisoikeuksia ja siksi kysymme:

- 1) Miten Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella varmistetaan vammaisen henkilön mahdollisuus elää omannäköistä elämää ja osallistua yhteisöön?
- 2) Miten varmistetaan asiakkaan aito kuuleminen ja se, että hän ymmärtää päätöksen sekä mahdolliset vaihtoehdot?
- 3) Miten varmistetaan riittävä henkilökohtainen apu, joka vastaa asiakkaan tosiasiallisia tarpeita?
- 4) Miten varmistetaan lainmukaiset päätöksentekoprosessit?
- 5) Mikäli vammaisten täysimittaisten ihmisoikeuksien toteutumisessa on puutteita, miten Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue aikoo niihin puuttua?

Vasemmistoliiton valtuustoryhmän puolesta Elina Rodriguez, Espoossa
28.4.2026

Allekirjoitettu

28.4.2026

Rodriguez Elina / kysymyksen jättäjä

Nurminen Minna

Aittakumpu Birgit

Värmälä Johanna

Ahjoniemi Satu

Felipe Sini

Lievonen Mikko

Ali Habiba

Paakkunainen Lotta

Karimäki Johanna

Keisteri-Sipilä Elli

Mattsson Fanni

Hiila Eeva

Laine Anna

Skaffari Laura

Ahlroos Tiina

Laaksonen Merja

Ahlefeldt Anne

Wickström Henrik

Akinyemi Aino

Räsänen Pekka

Partanen Henna

Kokko Elina

Valkeapää Terhi

Mäkäräinen Karoliina

Aintila Anna

Mönttinen Ari

af Hällström Nina

Vallin Riitta

Juuti Sini

Törnqvist-Björklund Marika

Salovaara Taru